

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 2 frt.
Félévre 1 „
Negyedévre 50 kr.
Köszvényeknek 60 kr. postadíj bekládása
mellett egész évre ingyen.
Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Piacz városház-épülettel szemben a
Molnár-féle épületben.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Hirdetési díjak:

Négy-hasabos petit sorért 5 kr; többszö-
rinél 4 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek nagyon
kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beíratásért külön 30 kr.
„Nyiltér”-ben megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előzetések helyben a ki-
adói hivatalnál, Csáthy Károly és
Teleki K. Lajos könyvkereskedésében,
Budapest: Goldberger A. V. és Haas-
enstein és Vogler, Bécsben, Prágában
Haasenstein és Vogler, A. Oppell,
Schalek H., Stern Mór és Párisban,
Hamburgban és Majnai-Frankfurtban: G. L.
Daube és Mosse Rudolf hirdetési
intézetében foddattatnak el.

Az ifjuság.

Napjainkban szomorúan érvényesülő elv az, hogy: bármily nagy tehetséggel áldjon meg valakit a gondviselés, ha nem nyílik számára kellő tér, elhíványul s idő multával meg is semmisül.

Ha a magyar társas életet megfigyeljük, úgy találjuk, hogy a társadalmi élet terén reform-mozgalmak vannak, de minden ügyben a már ismert tekintélyek szaporították hírnevük nagyságát, míg a többi munkás, bár mily erélyt, bármily buzgalmat fejtsen is ki, rendszeren homályban marad.

Az ifjuság hervadóban van! Így szól a költő, ki megdöbben azon, hogy a multban rendkívül hatással működött ifjuság, ma csaknem tetszhalott. És igaz van. Az ifjuság ma semmi más, mint egy nagy kérdőjel, melyre a feleletet a sors a szerint adja meg, a mint az illető kegyencze, vagy nem ismerőse az intéző köröknek. Mert ma mindenütt, mindenben intéző körök működnek, kik a saját egyéneiket igyekeznek feltolni azok rovására, a kik hallgatagon, jó reménységgel, az otthon csöndében készítik magokat a jövő élet küzdelmeire, pedig legtöbbször kárba menő fáradság törekvésök, mert összekötés hiányában, a feledés sötétjében hagyatnak.

Régen, a nyilvános életben, alkalma volt bárkinek is tehetségét érvényesíteni. Nyitva voltak a sorompók a megyei és más gyűléseken, de ma sort kell várni rengeteg időig, a míg szabad lesz életjelt adni magáról.

Ma, erősen kell könyörögni azért, hogy valaki a mindennapi kenyérhez jusson. Hát még ha valaki merész ugrást akarna csinálni, mert régen nem ritkán meg történt, akkor nem csak nagy akadályokkal kell megküzdenie, de az irigység hamar szárnyát szegi.

A fővárosban éreztek ezt az ifju mániások is és hogy történjen érdekükben valami a közgazdasági eszmékkel foglalkozó „Gazda kör”-t választák ki pályájuk megkezdésére, s e körből rövid idő alatt nem egy ifju four széles képzettségének hirt kelt szárnya.

A vidéken nincs módja az ifju tehetségnek

érvényesülni. Az paragon marad s az ilyenekből származnak a társas élet — proletárjai. —

Kell alkalmat és módot találni arra, hogy a magyar-ifjuság ne fájuljon el; kell utakat és tét teremteni, a hol soronpóba szálljon az ifju erő, hol megismosodjék, hol tehetségének méltó munkakört vivhasson ki. Ha erről nem lesz gondoskodva, ne csodálkozzék senki, ha az ifjuság satnyulni fog, ha léha elveknek hódol s ha elzúlik.

A kor büne ez, hol az egyént nem tehetség szerint mérlegetik, de összeköttetéseiből.

Pedig ez a nemzet jövőjére van lényeges befolyással, s a jövő az ifjuság kezében van, mely egykor tetre lesz hivata.

Gondoskodni kell hát arról, a magyar ifjuság megtalálja magának a tét, hogy tehetség érvényesüljön s ha alkalom leend, akkor ez az elnyomott ifjuság hangot fog adni s e hang nem elhangzó leend mert az ifjuság tud küzdeni, ha érdemesnek látja!

De míg tér nincs: ne vádolja senki azokat, kikre a kor előítélete békákat tett.

Szombati János.

Az iparos körről.

A helybeli iparosok és ipart-pártolók egy szerlelt üdvös és czélzert eszme, az iparos kör, megvalósításán fáradoznak és munkálkodnak.

(Az eszme nem mostanában került felszínre. Rég vajdák már az. Körülből 6—8 éve, mikor sorok írja e tárgyban össze a iparosok egy részét értekezletre, mit igazolhat Szatmári Károly által e tárgyban felvett jegyzőkönyv.)

Később Rác György hívott egybe egy értekezletet; az arról szóló okmányok és tárgyalási jegyzőkönyvek nála vannak.

De mindezekről bővebben tanusodhatnak többek közt a „Polgártárs”, „Közérdek”, „Bresztó” című megszűnt lapok, melyekben az iparos kör felállítása és szervezése régebben is melegen ajánlott, nemcsak, hanem a „Közérdek”-ben az alapszabály-tervezést is arra vonatkozólag közölte.

Most ujabbban a „Debreczeni Ellenőr” és „Debreczen” tette azt napi foglalkozás tárgyává s így — tekintettel a fejlettebb iparviszonyokra — igen valószínű, hogy a debreczeni ipar-kör hoválebb megvalósíttatni fog.

Tagadhatatlan, hogy mint minden ujabbkori intézménynek, úgy az iparos körnek is vannak

pártolói, de ám vannak — ha nem is mondhatni ellenségei — ellenesei is.

Sokan azon hiedelemben vannak, hogy az talán egyes társulatok, vagy körök elnyomására vagy felforgatására törekednek? Koránsem.

Igaz, hogy városunk nem egy-két társas-körrel bir. Van tekintélyes polgári casinók, jó irányú polgári körünk a többiek közt, melyeknek czélja Debreczen város polgárainak értelmi fejlesztése s a köznevelődés előmozdítása, — ámdé van politikai körünk is: a szabadelvű és függetlenségi kör, melyekre ez idő szerint szintén szükségünk van. — Ugy a kereskedő, mint az iparos osztály fatalsága is dicsekszik önképző körrel.

Hát vajon elég mind ez Debreczen városában? Ki meri azt mondani, avagy állítani?

Ha figyelembe vesszük az oly egyének létszámát, kik egy vagy másik művelődési körnek a tagjai, biz az, valljuk meg, nem oly tekintélyes számra rug. — Igaz, évtizedekkel ezelőt meg kevesebbre lehetett volt. S mit vonhatunk le következtetéstől mind ezekből? azt hogy kisebb-nagyobb mérvben haladunk a korral, igen, mert haladnunk kell.

De ám az is áll, hogy mai világban a politikai villongások nem kis mérvben vonták el különösen az iparos osztály figyelmét saját tűzhelytől, az öt közlebből érdekli dolgoktól s így nem csoda, hogy mint másutt, úgy különösen nálunk az iparos osztály tömörülése nem volt elérhető.

Tovább tehát ezt halogatni nem lehet és nem volna szabad. És iparosaink bizonyára saját jól fel fogott érdekükben cselekednének, ha saját, őket közlebből érdekli dolgait egy könnyen el nem hanyagolnak továbbra is, hanem az iparos kör megalkotásán ügybuzgólkodnának.

Mirevaló az az iparos kör? mondják többen az iparosok. Én meg azt a kérdést kockáztatom: ugyan mirevaló pláne a politikai kör az iparosoknak? Vajon nem czélzertebb volna-e, ha az iparosok a politikális helyett saját körükben, az őket közlebből érdekli országos, helyi és vidéki iparos dolgoktól értekeznek, eszmecserét ejtenének s ez által saját osztályuk érdekét előtérbe hozzák.

Hát vajon van-e valami értelme vagy sikere annak, ha időnként egyik vagy másik iparos felajdul, hogy bizony sok az adó, nincsen munka, segéd nem kaphatni. — Aztán meg tartunk nagy gyűlést és követeljük a kormánytól: adjon jobb törvényt, bővítse el az iparszabadságot. stb. — Egyes ember csak mindég egy marad. Az egy se nem oszt, se nem sokszoroz. — Ámdé ha az iparos kör, iparos testület mint olyan szót emel, bizonyára meg kiáltó szót lenni a pusztában, annyival kevésbé, mivel az iparos osztályunk a létjog van, azon osztály mint olyan, a haza derekát képezi.

A külföldön sokkal kisebb város mint Debre-

zen, temérdek társas-körrel bir. S nálunk azt mondják: a mi van az is elég, azt sem pártolják. — Hja, nem csoda, mikor valamely kör nem felel meg igazi kitűzött céljának, avagy célát téveszt, vagy ha szabad úgy kifejezni: egyesek önérdékének kivitele vagy elérése czéljából működök s a társadalmi valódi célát nem munkálja; a helyett hogy körbe több tagot vonzzon, attól elidegeníteni törekszik a megelvet is, — úgy és akkor az fel nem virágozhat, de előbb utóbb véget ér, elenyész.

Hazánk iparos népessége az által fentartott munkás néposztálynak zöme, mondja az író, mi pedig nem habozunk kimondani, hogy városunk iparos népessége a várost fentartó munkás néposztály zöme kíván lenni, s hogy ezt elérhesse, épen azért óhajtja az iparos kör megvalósítását.

S mi részünkön azon forró óhajunk adunk kifejezést, hogy e feltett czélját mielőbb valósíthassa.

Vaton Sándor.

Nagyvilági hírek.

— A radikális iránynak, mely a francia kormány és parlament körében felül keredett, formaszert diplomaciai striket ell egyik következménye. A gróf Duchatel bécsi francia nagykövet példájára Noailles marquis konstantinápolyi, Tissot londoni és Montebello herceg brüsseli követek is beadták lemondásukat s Challemeil-Lacour külügyésze alatt nem hajlandók szolgálni. A francia már eddig is csak nagy bajjal bírt alkalmas férfiakat kapni a nagykövetsé állásokra, most még inkább meg lesz akadva. Az Orleans-hercegnek elleni rendelet mindazáltal vasárnap már megjelent a hivatalos lapban, a hadügyminiszter egy szerien szolgálaton kívüli állapotba helyezte Aumale, Chartres és Alençon hercegeket. Ez utóbbi ságóra Erzsébet királynéknak. A hercegek minden tüntetés nélkül fogadták a süjtő rendeletet. Aumale herceg, ki Rouenban ezredes volt, két hét óta senkit nem fogadott s midőn a tisztakar tüntető feliratot akart neki át adni, ezt kerekén megtagadta. Hír szerint „koltozik” Franciaországból. Alençon herceg, ki kapitányi rangot viselt, átadta hivatalos ügyeit Vincennesből, hol állomása volt. Párisba költözött, a nélkül, hogy valakivel csak egy szót is váltott volna kizáratsáról.

— A párbaj ellen új törvényjavaslatot terjesztettek a francia szenátus ele, igen szigorú határozatokkal; a párbajozók e szerint minden estebe börtöntüdk volnának már csak a pusztá kihívás miatt is; sebesülést esetén a büntetés két ezer frank bírságra és két évi fogságra, halál esetén három évi fogságra terjedne. — Moszkvában a hatóságok leveleket kaptak, melyek a Kreml légberőpítéssel fenyegetőznek a koronázás alkalmából; a Kremlt

Ó, ki Falstaffon kezdte, Richárdon folytatta, mint — Bobó Misi végezte. . .

Meghatottan állottam azon emberrel szemben, ki Európa sorsát rendezte, ki hazám akkori ügyét kezében tartá. Mi reztünk, hittünk benne, — megtagadtuk elvűket, hogy: nolite fidere! principibus quia non est salus iniquis.

Beszélt velünk a legio szervezéséről, annak mikénti használatáról, a kék szük nadrágról, a Lehel- és Boesky-huszárok karikás ostoráról, Kossuthról — kit táborába várt, — Magyarországról.

Sejtettük velünk, hogy az V-ik hadtást — Napoleon herceg — rendelkezése: bizonyos partokon, bizonyos kiszállást eszközölni, s miként lehetne azt hazánkól könnyíteni. Fáradságot vett magának szemünkbe port biteni.

Vakult magyarl — s mi vakultunk. Végre Fleury tábornokot szólította: — Fleury, menjen a marsalhoz, mondja neki: kéretem, sziveskedjék lejönni. — Katonásan köszönt és távozott.

A jelenvolt törzstisztek körülvettek s — regis ad exemplum: nagy szövetségben részesítettek. Beszédgettünk Magyarországról, Garibaldi, ennek rendkívül vakmerő műveiteiről. Meghívtak ebédre, s mindegyik szállását ajánlotta fel.

Ezalatt lejött a marsal. Hosszu, vékony, száraz alak, megörbült nyakkal, egészen össze vegyülve, rendkívül intelligens szemekkel, gondolkodó, ráncos homlokkal, minden érdemjel nélkül, kibomló kabátal, melyet akkor kezdett gombolni, mikor a császár elébe állt, kard nélkül.

— A császár parancsol? — Kérem marsal; a z en rendeletemből, — és ezt hangsúlyozta, — adjon az ezredes uraim egy megbízást és rendeletet, hogy az osztrák foglalkozól azok, kik önkéntesen a magyar legiába akarnak belépni, szabadlábba helyeztessenek, a tisztok úgy, mint a legények; — s felénk fordulva kérde:

— Mikor akarnak önök távozni? — Röggtén a rendelet vétele után.

— Hova mennek?

TÁRCZA.

A Vágó Miklós nótája.

Kétszer is nyit az úkacsa virága,
Megbánod még, galambomb, de hiába!
Megbánod még, vissza sűrűz engemet,
De a szívnek kétszer nyitni nem lehet.

Egyszer borult az én szívem virágba,
Liszka! Liszka! Te voltál napvilág,
Eszlendiben egyszer nyit a kikelet,
En is egyszer voltam boldog te veled.

Berzi, leltem, zokogtass a nótámat,
Csalfa lányért boldogság is a bánat;
Csalfa leány, kőssz levelet módjára,
Köti magát minden bokor alára.

Soh, se birom az elméből kivetni,
Soha, soha! Örökre eltemetni,
Azt szerettem, aki megcsalt, kijátszott,
Az igaz szív mindig egyszer virágozott.

E. Kovács Gyula.

Garibaldi alatt.

(1859-ben.)

— Türr tábornoknak pajtási üdvözet. —

Teleki Sándortól.

IV.

Déltájt érkezünk meg Voltá-ba; — ajánló levélünk Vernon ezredes főhadiszállás-mesterhez volt címzve, őt kérte fel a magyar nemzetiség igazgatóság, hogy Vaillant marsallnak bemutatasson.

Reggelünk találunk nagy örömlinke Éber Nándor ezredes barátunkkal, a „Times” tudósítóját.

Az ajánló-levelet bemutatott, Éber Nándor megismertetett bennünket, s igen szíves fogadtatásban részesültünk.

...Éber Nándor sem hevert mindig rózsá-

leveleken, s mint a nótá mondja: nem született hat ökörről e rongyos világba — s ha Lajos Fülöp lezskéket adhatott Svajceban, Nándor barátom dicőségéből sem von le semmit, hogy az emigráció alatt egy darabig lezské-adással kereste kenyérét.

Az ész megél a maga emberségéből. A krimi hadjárat kezdetén, egészen ismeretlenül, egy cikket írt az orientális állapotokról, s elküldte a „Times”-nak egy levelet mellékletével, melyben azt írta, hogy — ha tetszik, ő képes hasonló cikketeket írni francziánul, magyarul, németül, törökül, arabul és olaszul.

A cikket rendkívül tetszett. Pár nap mulva már utban volt Beikos sz felé, — szegre akasztotta a lezskéket, s a világslapban adta a lezskéket a világnak, s lön belőle évek hosszú során át a „Times” híres hadi correspondense.

Reggeli után Vernon ezredes azt mondja: — En felmegyek Vaillant marsallhoz, bejelentem önöket, megtudom, mikor fogadhatja, — addig pihenjék ki magukat.

Fihenés helyett öltöztünk. Két óra tájt utánunk jött Vernon s felvezetett a marsallhoz.

Vaillant tábornagy — a francia hadsereg vezérkari főnöke — ugyanazon palotában lakott, melyben a császár. Az alsó emeleten nagy várterembe értünk, — a „száz-gárdá”-ból egy csapat őrt állott, — minden rangbeli tisztet jártak-keltek — a futárok jöttek-mentek, — s mint Kemény János önélete leírásában mondja: nagy „frekvencia” mindenik részről.

Vernon felment az emeletbe minket bejelenteni, mi a lépcső alján vártunk; mindenki kíváncsisággal nézett bennünket, egyenruhánk ismeretlen volt, honvédruhát nem látott közülük senki, — álltunk ott kirkakaban.

A lépcsőn tábornoki egyenruhában, lassu, vonatott léptekkel jött lefelé egy kisd, vékonyra pedrett bajszu, kecskeszakállu ember, — röggtön ráismertem, hogy a császár.

Mondom Stréternék: igazodj! a császár. Tempóba tettük magunkat s úgy kiegyenesedtem, hogy a derekam egyet roppant s — meggyógyult. Hinni kezdtem azon varázs-gyógyerőben,

estületét. Ugyancsak az újhelyi működvelő társulat
mely az új színházat Blaha Lujza asszony közre-
működésével március hó 6-án fogja megnyitni, fel-
szállított a igazgatónk, hogy ránduljon át a „Tűn-

nüködésével márczius hó 6-án fogja megnyitni, fel-
szóllította igazgatónk, hogy ránduljon át a „Tűn-

dulánk.

bet, mely állapotát aggasztólag teszi. — A lapok ügyletét rendeznek az aradi színtársulat javára. — A szinügyi-bizottság kedden — délután tartott ülését Szlávay Viktor alelnök nyitotta meg. Előadván, hogy Lipovniczky Sándor ur betegsége miatt nem fogadhatván el az elnöki tisztelet, felhívja a bizottság tagjait az elnök választására. Egyhanguslag id. Gyálóczy Lajos kir. törvényszéki elnök

jük, hogy közönségünk, mely oly szokatlan mérvben látogatja vendéglátékeit, bizonyára oly impozáns jeleit fogja adni jutalomjátéka alkalmából határtalan lelkeredésének, amely után udvariatlanság volna

nüködésével márczius hó 6-án fogja megnyitni, fel-
szóllította igazgatónk, hogy ránduljon át a „Tűn-

dériak Magyarhonban" című népszínmű rendezésére. Krecsányi maga helyett Abonyi Gyulát küldötte el. — Márczius hús tizenötödikén, a szabadságharc emlékének megünnepeklésére Krecsányi "Márczius tizenötödike" című egy felvonásos látványos apoteozist adat, melyet ez alkalomra E. Illés László irt. Ugyanezen este "Gróf Szapáry Péter, vagy Budavár visszavétele a törököktől" című eredeti dráma van kitűzve. Krecsányiné asszony márczius hó első felében "A család öröme" című darabban nagyobb szabású szerepet fog játszani. — E. Kovács Gyula utolsó fellépése jutalomjátéka kedden "Coriolanus" lesz. — Kiss Mihályné, a tavaly nálunk igen előnyösen ismert drámai színművész, — kit szintén sújtott az aradi catastropha — pár nap múlva városunkba érkezik, s márczius hó második felében fog fellépni. — A "szamárbőr" látványosságra már folytak az előkészületek s márczius 11 ikére van kitűzve.

Színház.

E. Kovács Gyula az elmúlt héten folytatta Othelloban megkezdett vendégjátékait a közönség rendkívüli és folytonos érdeklődése mellett. Szombaton "Lear király"-ban lépett föl, mely szerep szabatoság, átgondoltság és kerekdedség tekintetében még a művész Othellojánál is sikerültebb ábrázolás. Különösen sikerült azon momenta, midőn Regan és Goneril hallatlan bántásain föloldulva a maró guny fájó érzetével megrázó, hosszas kacagásban tör ki; továbbá midőn, Cordelia fagy s teteme fölött ember feletti fájdalommal kereseg. A téboly fokozatos lélektani processusait is igen érthetően szemléllette. A közönség ez este 12-szer tapsolta ki.

A Lear rendezésére nézve azonban van egy pár igénytelen megjegyzésük:

E. Kovács Gyula pl. a viharjelenetre áttöközik; a Lear-kommentárok igen helyes alapon mutatják ki a szokásos eljárás helytelenségét. Az áttöközés itt sem idő, sem hely nincs s Learnek lelki állapotát sem engedné azt meg. Lear feltartóztatlanul rohan a viharba; "ember és bokr m ért földnyire is alig van," mondja Gloucester, hol venné tehát itt Lear a más öltözetet? Továbbá

E. Kovács Gyula az Edgarral jelenetben a fejéről levett szalmakoszorúról, melyet csak imént nevez koronának, kéri: "Jól áll-e kalap?" Holott ezt az Edgár fejéről lekapott s a maga fejére helyezett darócakalapról kellene mondania. Csakis így érthető meg, hogy a kalapszörméjének megtapintásakor eszméltatás után egyszerre így kiált fel: "Hah! Pompás hadiösel lehetne egy csapat lovat daróc-czal patkolni!" A törvényszék-ülési jelenetben sincs arra a színpadra helyezett magános karszékre semmi szükség, mert a bolondnak nem a karszékre mutatva kell mondania: "Bocsánat asszonyom, azt gondoltam, hogy karszék." Hiszen, ha csakugyan karszékre mutat, akkor nincs semmi értelme annak, miszerint: azt gondolja valakia karszékéről, hogy karszék. E különben is homályos hely megvilágítására sokkal alaposabb az a magyarázat, miszerint a bolond a főnevi szavakat az Edgár ülőhelyzetére való czélzással mondja.

Nem csekély hátránya volt a darabnak az is, hogy a Gloucester szemkiütési jelenete az alkalommal egészen elhagyatott, holott a vérfagyasztó jelenet mindennél jobban jellemzi a Regan undorteltőt tigris természetét.

Az előadás határozottan rossznak mondható. Olyan győnge három leánya aligha volt mostanában Kovács Gy. Lear-jének. Mit szólunk továbbá Edgarról és Boránd Gyuláról? Utóbbi egy árva szót nem tudott szerepéből s minden lépten nyomon belesüllyesztette környezetébe.

Végül azt sem helyeselhetjük, hogy Dincz Nina antik öltözk helyett egészen jelenkori öltözkben, sötét pléce glanc kesztyűvel jelenik meg, holott a darab színelői minden lépten nyomon Jupiter s a pogány-istenek emlékeit.

Hétfőn III-ik "Rikhard"-ban, szerdán pedig "A szép marquisné"-ban mint Bourgnard tábornok, lépett föl kedvelt vendégünk, s ez este is feledhetlen benyomást gyakorolt a nagy számú közönségre.

Ugyan e héten került először színpadra, Leqocnak az Angol szerzőjének "A kertész leánya" cz. operettje, mely sok csinos zenészképzet tartalmaz; a közönség a kiválóbb szereplőket, Vadnait, Csátrát, Latabárt, Borándot és Iványi Marit sűrűn tapsolta. Pénteken e darabot ismételték s ez alkalommal Vadnai Vilma két gyönyörű virágcsokrot kapott. Hírszerint a darab librettóját Krecsányi sokat

szelidített. Uramfia! Ha szelidítés után is annyi abban a durva pörisság, milyen lehetett akkor a szöveg a szelidítés előtt?!!!

— **Husz év egy társulat életéből.** Az 1862-ik év október 18-án alakult meg a debreczeni timár czéh tagjaiból más idegenek befogadása nélkül, a timár temetkez társulat 300 taggal, a maga kebeléből választott külön igazgatóság vezetés alatt, alapszabályai értelmében 1 frt 20 kr. beiratási és minden egyes társulati tag halálakor 25 kr befizetési kötelezettséggel. Ezen kötelezettség 15 év elmultatva megszűnik, s mint nyugalmazottak a pénzár segítésére holtuk napjái évenként csak 50 kr fizetnek. A folyó 1883-ik év február hó 25-ikén d. e. 10 órakor tartott rendes évi közgyűlésében, a megvizsgált számadás felolvastatván abból kitűnik, hogy van a társulatnak jelenleg nyugalmazott tagja 214. fizető tagja 100. együtt 314 a mellett, hogy a lefolyt 10 év alatt 160 haláleset 50 frttal pontosan kifizetett, 8000 frt biztos helyen intézeteknél elhelyezve van kamatozó tőke pénze 6893 frtja, mely szép és hasznos eredmény annak van, hogy az igazgatóság a jótékony cél iránti tekintetből, ingyen — legkisebb fizetés nélkül és egész odaadó hűséggel működött.

(Beküldetett.) Hamisított fekete selyem. El kell égetni egy darabkát azon szövettől melyet megakarunk vásárolni, és azonnal megtudjuk hogy hamisított-e. Eredeti, tiszta festett szövet azonnal összezsugorodik, rögtön elalszik, és igen kevés világos barna hamut hagy maga után. — Hamisított szövet (mely hamar zsugorodik és török) csendesen ég tovább, az összekötő fonál zsugorodik (ha erősen van festve), és egész sötét barna hamut hagy maga után, és ellenkezőleg nem úgy mint az csendesen lassan meghajlik. Megnyomva az eredeti hamvát elporlik, míg a hamisított nem. A Hemberg G. (kir. udv. szállító) Zürichből küld mintákat az ő eredeti szöveteiből mindenkinél és küld egyes öltönyökre, egy végszáma is vámmentesen. Egy levél Schweitczba 10 kr. (9.)

Felelős szerkesztő: **Tóth László.**

Főmunkatárs: **Sipos Bálint.**

Kiadótulajdonos: **Zicherman H.**

NYILTTÉR.

1883-diki
friss töltésű szolvai savanyu-víz,
diszesen kiállított üvegekben kapható:
CSANAK JÓZSEF
fűszerkereskedésében.

Ingatlanokra való 5% kamatu

törlesztési kölcsönök, nagyobb és kisebb összegekben kaphatók, melyekkel régi drága kamatu tergek át is változtathatnak.

Ádám Arnold.

(68.) 3—3. Debreczen Rózsa tér 16. sz.

Különleges gyógyítás.

Levelezés útján is.

Tisztelettel értesítem a városi és vidéki t. cz. ismerőseimet és volt klienseimet, hogy Debreczontól távolra is folytán félbeszakadt orvosi rendeléseimet mindennemű titkos betegségek, bőr- és száj-bajok és különösen az elgyengült férfiak ellen — a mai napon újra megkezdtem, s továbbá, hogy

=FOGAK=

és fogtövek eszentul is általam fájdalomtalanul — érzéstelenítés útján — eltávolíthatnak. Betegnek — a deli órát kivéve — egész napon át fogadtatnak.

Weisz Gyula

különleges orvos.

Bathányi-utca, 2553. sz. a.

(495.)

HIRDETÉSEK.

A háztartásra nézve

egy varrógép mindenestire a legszorgalmasabb és leghasznosabb segédeszköz, ha az egyszerű kezelhetőség mellett tartós, és minden varrómunkára használható. A Singer Manufacturing Co. New-York eredeti varrógépei e célra valamint minden más munkára, úgy mint fehérnemű varrásra, női öltözkészítésre, korzett- és ernyő-készítésre, a legelőkeltebbek és legújabbak, mint leginkább azon tény bizonyít, hogy abból csupán a múlt évben több mint fél millió kelt el. Az eredeti Singer-gépek teljes jótállás és csekély előleg lefizetése mellett, árfőlemez nélkül havonként 5 forintot részletfizetés mellett adnak el és alapos oktatás díj nélkül szolgáltatnak. Utánzott és Singer név alatt árult gépekkel való összevetéshez elkerülése végett tessék arra ügyelni, hogy az eredeti gépek a teljes czéggel; "The Singer Manufacturing Co." vannak a gép karján ellátva, azonkívül a gyár jelvényét viselik a felső részen valamint az írályon. — Szabóknak, cipészeknek, nyergeseknek, kalaposoknak, könyvkötőknek, zsákkészítésre stb. ajánlom a Singer Co. különleges varrógépeit. (34) 7—?

NEIDLINGER G. Piacz utca 2145-dik szám.

HUBER JÓZSEF férfi öltöny készítő

DEBRECZENBEN a megyeház mellett.

Ajánlja a t. cz. közönségnek ez időnyre dúsan felszerelt, legkitűnőbb kelmékből álló raktárát. Legközelebbi Budapest és Bécsben léte alkalmával meglátogatta a birnevesebb szabó üzleteket, s egy szakavatott szabász szerződésével által azon helyzetben van, hogy bármely hason-fűzetelt versenyezni, s a legújabb divatszertint megrendeléseknek megfelelni képes. Készít minden szakba vágó magyar, francia és német férfi öltönyeket; továbbá elkészíti és katonai ingeruhákat, gyora, pontos szolgálat mellett és igen jutányos áron. Az eddigi támogatást megköszönve, s a t. közönség további pártfogását kérve.

Tisztelettel

HUBER JÓZSEF, férfi öltöny készítő,
Debreczenben, a megyeház mellett.

(86.) 1—3.

Idegbetegségek.

Mik az idegek?

Az idegek, az érzelmek sajátlagos közvetítői képezvén, egyszerűen az az által vehető észre és közvetítőnek az összes külső befolyások. A mily különbözőek az okai, oly különbözőek az idegbetegségek tünetei is. Első sorban az idegek összehúzódása, általános soványodás és elerőtlenedés, férfui gyengeség (impotenz) és éjjeli magömlések, emlékezőképesség gyengeség, beesett szemek, kedélyhangulatlanság, álmatlanság, migrén (egyoldali főfájás), fáradalom medencei csontnál és hátgerinczben, hysterikus görcsök, székzúdulás, ok nélküli remegés, vidámabb társaságok kerülése, női szenvedélyek, gyengéklédési állapot, vérszegénység, rheumatikus és köszvényes fájdalmak, kéz- és lábreszkedés, stb.

Az összes, jelzett idegbetegségekben a gyógyászat eddig ismeretes szereit hozul egyik sem gyógyít oly biztosan és oly tökéletesen, mint

Dr. Wrund peruin-pora

(perui gyógyfűvekből készítve.)

(481) 9—25.

— Ártatlanságát jól állunk. —

— Egy doboz ára, pontos használati utasítással együtt: 1 frt 80 kr.

— Raktár, Debreczenben: Dr. Rothschnek E. úrnál.

Főágyúknál: Bécsben, Gischner M. okleveles gyógyszerész II. József császár utca 14. sz.

Figyelemre méltó!

Háromszázöt tőzsze forint készpénz vagy ugyanannyi értékpapírral mindenki hetenkint 25 forinttól 80 forintig terjedő hasznót érhet el a Bőrszen és így rövid idő alatt vagyonát tetszem naggyobíthatja. — Szóbeli mint leveleli megkeresésekkel a bejegyzett Bank und Lombardgeschäft **Theodor Noderer et Comp. Bécseben von Peter 7.** első emelet, tessék fordulni, hol erre vonatkozó tanácsok a legnagyobb titoktartás mellett díjmentesen adnak. (90.) 1—3.

AZ ELSŐ KÖZVETÍTŐ- ÉS TUDAKOZÓ-INTÉZET

Debreczen, főpiacz, a városházzal szemben.

Kínáltatnak:

Ingatlanságok örök áron eladásra.

33 hold szántó- és kaszálló-föld eladó gazdasági épületekkel együtt. (776.)

Kis-mester utcán egy ház 4 hold földdel eladó. (612.)

A vámos-pécsi országúthoz — épen egy a Csere város felől eső részéhez közel eső mintegy 17 cat. földet tevő szántóföld használható — épületekkel ellátott Csere kaszálló eladó. (717.)

Érkötvényesen 254 holdas birtok a faluban lévő lakházzal, gazdasági épületekkel és regálé illetőségével együtt eladó, értekezhetni irodánkban. (310)

A Bánkon 5 régi boglyás kaszálló-föld eladó. (558)

Ingatlanságok hasznobéri kiadására:

Nagy-Hatvan-utcán egy 4 és egy 5 szobás lakás tartozékaival és istállósággal. (77.)

Czegel-utcán egy négy szobás utcai lakás: előszoba, konyha, pincze, egy nagy magazin és istállósággal kiadó, ugyanott kiadó egy 3 szobás és egy két szobás lakás is. (714.)

Kisvárad-utcán egy jó karban lévő és jó meneti bormérő s fogadói helyiség vendégszobákkal együtt kedvező feltételek mellett minden órában kiadó. (599.)

A Kis-Péterfán egy bormérő helyiség egész udvarral együtt pünkösdtől kezdve kiadó. (405)

Eladó ingóságok:

Egy jókarban lévő ruganyos hintó eladó. (219.)

Kis Új-Szállásra a legkitűnőbb helyen egy rőfös kereskedés eladó, esetleg kedvező feltételek mellett bérbe adó. (126.)

Egy solid intelligens fiatal ember, ki magát mint utazó kiképezni kívánja, egy nagyszerű varrógép raktárban azonnal fizetés és magas szállék mellett alkalmazást talál. Ugy azonban, hogy uti átalányra igényt nem tarthat. Csak jó bizonyítványokkal (másolatban) felszerelt ajánkozások vétetnek tekintetbe irodánkban.

Az ér-mihályfalvi nagyvendéglőben egy tevékeny vendéglős kerestetik, igen előnyös feltételek mellett; bővebb felvilágosítást ad intézetünk.

Több évek óta uradalmaknál alkalmazásba lévő vizsgázott gépész alkalmazást keres. (3377.)

Egy, vagy esetleg két osztályból álló lakás, tiszta udvarral, lehetőleg a piacchoz közel, egy vagy több évre bérletre kerestetik pünkösdtől kezdve, értekezhetni irodánkban. (3617.)

Mindenemű magán- és kereskedelmi ügyletekben a levelezés bol- és külföldre francia, angol, olasz, török, román s orosz nyelven eszközölthetik.

Az ezen rovatokban közölték iránt ingyen felvilágosítást ad s egy ily közleményt 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közlétesz

ZICHERMAN H. irodája, főter Simonffy-ház.

(8)

Nem rozsdásodik Felten és Guillaume-féle Át nem hágható

Aczél-tüskés-kerítés-sodrony

méterenkint 8 krajczárért kapható

KOLLERICH PÁL és FIÁNAL

BUDAPESTEN.

IV. Ferencz-József rakpartján

(80.) 1—15.

Az érmelléki első borkiállítási szövetkezet

pinze kezelője és vezérügynöke, a szövetkezeti alapszabályok 43-dik pontja szerint utasítván, az érmelléki borokat minél kiterjedtebb körbe megismertetni; úgy a szövetkezet székhelyén Margitán mint szinte, a gyakori közlekedési nehézségeket tekintve, gyorsabb kiszolgáltatás céljából Debreczenben

POSSZERT JÁNOS vezérügynöknél

a tiszta eredeti minőségű érmelléki borokból, palackokban és hordókban raktárt állítottak fel, miről is, a midőn a t. cz. közönséget tisztelettel értesítik, a lehető olcsó ár számítás és pontos kiszolgáltatás biztosítása mellett, a nagyérdemű közönség becses pártolását kéri.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

(541.) 10—26

Figyelemre méltó.

Egy első rendű kávé kivitelű kereskedő ház oly ügynököket vagy hivatalnokokat keres, kik 5 kilós csomagokban levő kávéját magánosoknak eladásra hajlandók volnának.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Funké és Kornberg
Hamburgba.

(81.) 1—10.

Mária-celli gyomor-cseppek,
jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen,

és felmulthatatlan az étvágyhiány, gyomorgyengeség, rozsgaszag lehelet, szelek, savanyu felbűfögés, köhika, gyomorhurut, gyomorégés, húgykőképződés, túlságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörös, székszorulat, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, gillizta, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvegcse ára használati utasítással együtt 35 kr.

pható: **Debreczenben, dr. Rotsch-W. Emil, Göttl N. és Mihalovits** társaság gyógyszerárán valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerárán és kereskedésében.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben **Brady Károly** „az őrangyalhoz” címzett gyógyszerárán.

(110) 41—52. Krenzierben, Morvaországban.

A Miklós-utcai 1961. számú ujonnan és szilárdan épült ház, Debreczenből való elköltözködés miatt 8% tiszta jövedelemnek megfelelő alapon megvehető.

Értekezni lehet a

háztulajdonossal
Miklós-utca 1962. sz. a.

(84.) 1—3.

A köszvény gyógyítható.

Az általam feltalált és készített villanydelejjességi-készülék csalszertalan szerr rheumatismus, köszvény és göröcsök ellen. Küldemények 5 forint beküldése vagy utánvét mellett 5 készülék 20 forint.

(82.) 1—5.

Schäfer F. Stettin.

A megküldött könyv

nekem nagy szolgálatokat tett, mert nemcsak én, a ki már teljesen reménytelenül valék, hanem számos ismerősöm is a benne foglalt tanácsoknak köszönhetik egészségük helyreállítását. — Ezeket írja egy szerencsésen kiépült a „Dr. Aury gyógymódjáról.” E 416 lapra terjedő kitűnő munkában nem csak a betegségek leírása foglaltatik, hanem egyszerűen oltat oltat gyógyszerek is vannak felsorolva, melyek tényleg jóknek bizonyultak, úgy hogy a beteg a felesleges kiadásoktól mentve van. Egyik szenvedőnek sem kellene tehát elmulasztani e könyv megszerzését, mely Richter kiadó-intézetében Lipcsében jelent meg. E könyv 75 kr. beküldése mellett **Gorischek K.** egyetemi könyvtárus által (Bécs, I. István-tér 6. sz.) kívánatra bérmentve küldetik meg. (478.)

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vas-öntődéje

Kassán,

eperjesi-ut 6-dik szám és Kassa mellett a Csermelyvölgyben.

Ajánlja könnyű s szilárdan szerkesztett sorba vetőgépeit merítőkerék — vetőhengerrel,

szórva vetőgépeit,

ekéit,

hengereit,

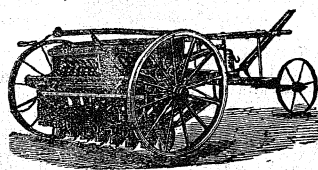
töltőgeőit stb., továbbá:

„Baker-” és magtarrostat, mindennemű szivattyút stb.

Csermelyvölgyi gazdasági gépgyárunkban Kassa mellett gépgyártmányaink jelentékeny készletet állandóan tartjuk, bizományi raktárt pedig

Sesztina Lajos urnál Debreczenben.

Gazdasági gépeink képes- és öntődének gyártmányainak árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük (63.) 3—5.

Árverési hirdetményi kivonat.

6175.
1882.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Polacsek Lipót végrehajtatonak, Kiss Imre végrehajtást szenvedo ellen 57 frt 88 kr tőke követelés iránti végrehajtási ügyében, a debreczeni 119. számú telekkönyvben A. 1. 1392. sorszámu házas telek s ondódi földnek, továbbá a debreczeni 2120. számú telekkönyvben A. 1. 1393. számú házas telek és ondódi földnek Kiss Imrét illető fele része, külön-külön 681 frt 50 kr kikáltási árban, az 1883. évi márczius hó 6-dik napján, délelőtt 9 órakor, a királyi törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikáltási áron alól is eladatni fog. — Árverelni szándékozók tartoznak, az ingatlan kikáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyamban számított ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

A többi feltételek a törvényszéknél, valamint a kapitányi hivatalnál megtekinthetők. Kelt Debreczenben a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1882. évi november 27-kén tartott üléséből.

Szűgyényi
elnök.

(85.) 1—1.

Bag
jegyző.

Árverési hirdetményi kivonat.

5281
1882.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Polacsek Lipót és társa végrehajtatonak, özvegy Gál Józsefné egy is mint kiskoru gyermekei gyámja végrehajtástszendevett elleni 957 frt 23 kr tőke követelés iránt, valamint Debreczen város községi adó alap 465 frt 95 kr tőke követelés, egy Knol Pálnak 150 frt tőke követelése és járuléai kielegitése iránti végrehajtási ügyében Debreczen városban fekvő, a 4858. számú tkvben A. + 1723. számú ház, 8701. és 8702. h. r. sz. a. ujosztásu szántóföldek, 6 hold és 247 □ 61, 1134 frt 55 kr kikáltási árban, az 1883. évi márczius hó 31-dik napján d. u. 3 órakor, a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs árának 10%-át vagyis 113 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni. — A többi feltételek a kir. törvényszéknél és a kapitányi hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Debreczenben a királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1882. évi november 27-kén tartott üléséből.

Szűcs István
h. elnök.

(88.) 1—1.

Barcsay
aljegyző.

Árverési hirdetményi kivonat.

7812.
1882.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Berger Henrik végrehajtatonak öz. Ács Gáborné végrehajtást szenvedo elleni 70 frt tőke követelés és járuléai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni királyi törvényszék (a debreczeni kir. járás-biroság) területén lévő V. Pércs községben fekvő, a 147. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt házra 9 frt, — 154. sz. tkvben 4291. h.r.sz. szőlőre 166 frt, — a 160. sz. tkvben foglalt ingatlanokra 482 frt, — a 710. sz. tkvbeli ingatlanokra 708 frt. — Végre a 172. sz. tkvbeli ingatlan-ságra az árverést 22 forintban ezennel megállapított kikáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi május 18-dik napján d. e. 9 órakor V. Pércs község házával megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át minden egyes ingatlanságnál külön-külön készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1883. évi január 29-kén tartott üléséből.

Szűcs István
h. elnök.

(87.) 1—1

Bag
jegyző.

Árverési hirdetményi kivonat.

783.
1882. t.k.

A p-ladányi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint Weisz Bénéámin felperesnek Aranyos János végrehajtást szenvedett ellen 150 frt tőke és járuléai iránt folyamatban levő végrehajtási ügyében ezen kir. járásbíróság területén fekvő, a nádudvari 390. számú telekjegyzőkönyvbe A. 1. 436, 1746, 2749 és X. 2418 és 2619, — továbbá az ugyancsak a nádudvari 625. sz. telekjegyzőkönyvbe 686. és 1434. kv. számok alatt bekönyvezett s egyenként 165, 621—50, 460—50, 44, 33, 491. és 25 frt ingatlanok 1883-dik évi ápril hó 2-dik napján, délelőtti 10 órakor Nádudvar község házával tartandó nyilvános árverésen a becsáron alól is el fognak adadni. — Kikáltási ár minden egyes birtok részletre a becsár, — bánatpénz a becsár 10 százaléka.

Kelt a p-ladányon kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnak 1883. évi február hó 16-dik napján.

Szokolay
kir. járásbírói.

(83.) 1—3.

152. szám.
Budapesti gőzmalmi lisztek

ÁRJEGYZÉKE

Csanak József lisztkereskedéséből
Debreczenben.

Készpénz fizetés mellett, kötelezettség nélkül az árváltozásokért.

Zsákok súlytartalma 0—8 1/4 85
8 1/4 70 kilo teljsúly
tisztá súlynak véve.

Szám	100 kilonként	
	egész zsák vételnél	elbontva 5 kilós részre
A. Búzadara nagyszemű	21 —	21 60
C. közep	20 —	20 60
0 Királyliszt	20 40	21 —
1 Lángliszt	20 80	20 40
2 Montliszt	19 40	20 —
3 Zsemlyeliszt 1 rendű	18 80	19 40
4 II.	18 —	18 60
5 Fehér kenyérliszt I. r.	17 80	17 40
6 II.	16 60	16 —
7 Közép kenyérliszt I.	15 —	15 40
8 II.	13 —	13 40
8 1/4 Barna kenyérliszt	11 40	11 80
8 3/4	9 40	9 80

Búzadara és liszt 25 kilós ingyen zacskókban 50 krral 100 kiló drágább, az egész zsák vételnél kitett áraknál.

Debreczen, 1883. február 11.

(25) 9—52.

363. szám.

Árjegyzéke

az „ISTVÁN” gőzmalom
készítményeiről
saját raktárában.

Árak ausztriai értéken
Kötelezettség és engedmény nélkül.

Készpénz fizetés mellett.

Ingyen szákkal. 100 kiló

A. B. Asztali dara nagyszemű	21 60
C. szinte	20 60
0 Királyliszt	21 —
1 Lángliszt	20 40
2 Montliszt	20 —
3 Zsemlyeliszt különös	19 40
4	18 60
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	17 40
6. szinte 2-sod	16 20
7. Közép kenyérliszt 1-ső rendű	15 60
8.	13 60
8 1/4 Barna kenyérliszt 1-ső	12 —
8 3/4	10 —
9. Lángliszt	8 80
10. Veres liszt	—
11. Finom korpa zsákkal	4 60
12. Durvakorpa zsáknélkül	4 —
Simán őrölt búzaliszt zsákkal	3 60
ugyanaz zsáknélkül	3 —
Simán őrölt búzaliszt zsákkal	10 80
ugyanaz „nélkül	10 20
Csirke búza	4 40

Debreczen, 1883. feb. 10.
A zsákok súlytartalma, — teljsúly tisztasúlynak véve.

A. B. C. 0—9 számig 25 és 85 kilo.
10 11. 12. 50 —
Sima liszt 75 —